

GAZETA NARODOWA I OBCA

Sine ira et studio, quorum causas procat habeo.

C. TACIT.

Z WARSZAWY W SOBOTĘ DNIA 30. CZERWCA ROKU 1792.

Z obozu Xcia Jmci PONIATOWSKIEGO Gen: Leyt: pod Ostrogiem dnia 23. czerwca 1792.

Stojemy obozem pod Ostrogiem w pozycji bardzo dobrej, Xże Michał pod miastem Kuniowem o półtóry mili od Ostroga. Wiadomości o nieprzyjacielu są bardzo głuche, kosaństwo kręci się wszędzie około nas, lecz nie ma dowodnego śladu, czyli armia postąpiła, czyli na miejscu zostaje.

Wyśłał Xże Wódz nasz do Jener: en Chef Kochowskiego z ekspedycją, w której propozycją zawieszenia broni na czas niejaki zawierać się ma, dla ochronienia wylewu krwi niewinnej z obu stron, ambicji i możnowładztwu kilku egoistów polaków poświęconej: ciekawo jesteśmy odpowiedzi; wielu jednak mniema, że przyjętą nie będzie.

Dnia 18go czerwca po batalii, Rudnicki vice-brygadier z brygady P. Jener: Jerlicza wyszedłszy już ze wszelkiego niebezpieczeństwa (którego nie szukał bynajmniej w batalii) zmyślił przed swoją komendą, że jeszcze ma ochotę rekognoskować nieprzyjaciela, i oddalwszy się od naszej kolumny, niebaczny na honor, na uczciwość, na przysięgę Bogu i oyczyźnie, poszedł prosto do nieprzyjaciela, i dezterował. Chciał był Xże Wódz nasz pokryć ten zbrodniczy postępek, i przy parolu publikować, że zginął w batalii jak uczciwy człowiek; lecz nadto głośno przestępstwo jego wiadome, żeby artykułom wojskowym na zdrajców i dezterów zadość się stać nie miało.

D. 24. czerwca z obozu pod Ostrogiem. — Wszakżeśmy zgadli, że nieprzyjaciół będzie się wzbraniał po akcji 18. czerwca zawieszenia broni przyjąć. Jenerał en Chef Rossyński Kochowski odmówił zawieszenie broni, zaśnając się wyraźnymi swymi monarchini rozkazami przywrócenia dawnego rządu, a obalenia ustawy 3. maja. Oczekujemy tedy znowu bitwy: alboć Bóg zaślepów znowu orężowi Polskiemu pobłogosławi! Braniński hetman, Rzewuski bywły hetman, i Suchorzewski mają być w Zassawiu.

D. 25. czerwca Xże Wódz nasz rozdał z rozkazu Nayjaś: Pana orderów militaryjnych następującym osobom — Jener: Kościuszce. — De Pouppart. — Wielhorskiemu. — Brygad: Mokronowskiemu. — Vice-Bryg: Xciu Sangusze. — Pułkow: Poniatowskiemu. — Podpułk: Grochowskiemu. — Haumanowski. — Major: Łańcuckiemu. — Krasickiemu. — Zabłockiemu. — Gębarzewskiemu. — Kapit: Tolke. — Bronikowskiemu. — Chomętowskiemu. — Gąwronowskiemu. — Porucznik: Metzelowi. — Marfzyckiemu. — Tepferowi. — Bukarowi.

Dekret dziś został publikowany na dezterera Rudnickiego, który był Vice-Brygadyerem kaw: narod:

ażeby imie jego (w niedostatku osoby) na szubienicy powieszono zostało. — Dnia jutrzejszego nastąpi exekucja.

Oczekujemy codziennie zbliżenia się kolumny nieprzyjacielskiej. Jenerał Kościuszko z korpusem swoim pomaszerował na lewą, od Ostroga nad Horyń rzekę. Xże Michał na prawym skrzydle głównego korpusu: i w tej pozycji czekamy nieprzyjaciela.

Porucznik Winnicki od pułku Jazdy lekkiej J. K. Mci i rzpltey szefostwa Xcia Jmci Poniatowskiego, z całą swoją komendą od Bohusławia w teraźniejszej pozycji moskwy przerzucił się do swoich z pomiędzy nieprzyjaciół; dostał w nagrodę pierścien przez Nayjaś: Pana sobie posłany.

Z Litwy donoszą, iż Jenerał Leytnant Michał Zabiello już z wojskiem ruszyć miał z Grodna ku nieprzyjacielowi, codziennie o spotkaniu oczekujemy wiadomości.

Brygada Miodowskiego, regiment gwardyi konnej Litewskiej, i dwa pułki przedniej straży J. K. Mci, w przeszły czwartek ciągnęły przez tę stolicę do obozu za wilę.

Dalszy ciąg ofiar złożonych w kommissji porządkowej cywilno-wojskowej księstwa Mazowieckiego ziemi Warszaw:

Nro 84. X. Koc kanonik Kijowski czerw: zł. 10. — 85. Bezimienny obywatel Galicyjski do króla i konstytucji przywiązany zł. 2,700. — 86. Bezimienny obywatel, karabinów dla infanteryi 5. dla jazdy 2. — 87. Ur. Antoni Gozdowski zł. 10. — 88. P. Karol Haweman broni sztuk 3. — 89. Bezimienni z handlu JP. Karnera klingów Angielskich 12. — Woytek Ciwieński pół miesięcznego zł. 6. i granat z temi wyrazami na piśmie = JJWW. Panowie, nieś do was ofiarę taką na jaką mnie stać, to jest połowę miesięcznego zł. 6. i kulkę którą znalazł; dałbym więcej, gdybym miał i życiebym ofiarował dla tej oyczyzny, gdybym był starszym. — Woytek Ciwieński. — 91. JW. Ogińska hetmanowa W. Lit: karabinów dla infanteryi z bagnietami 14. Pałaszów z pendentami 11. Patrontaśów z pałami 12. Patrontaśów bez pałów 10. — 92. P. Jakub Gamański czeladnik profesyi szewskiej, oprócz osoby swojej którą w potrzebie ofiaruje czerw: zł. 3.

(Reszta potym.)

Specyfikacja ofiar obywatelskich w kommissji porządkowej cywilno-wojskowej wództwa Wileńskiego złożonych, J. K. Mci na dniu 27. czerwca roku bieżącego z temiż ofiarami podana.

1. Zegarek złoty kameryzowany z łańcuszkiem złotym męzkim z emalią we dwóch kopertach sztuka Ddd

jedna.—2. Zegarek złoty kameryzowany z krukiem damskim złotym z emalią szafirową sztuka 1.—3. Trzy zegarki złote Paryżkie nowszej edycji, każdy jedną tylko kopertę mający sztuk 3.—4. Dwa zegarki złote z emaliami we dwóch kopertach dawniejszej edycji sztuk 2.—5. Zegarek złoty dawnej edycji z jedną kopertą.—

Tabakiery.

6. Tabakiera złota kwadratowa sztuka 1.—7. Ditto Owalna 1.—8. Ditto Kwadratowa z zagiętymi rogami w futerale 1.—9. Ditto Aspisowa w złoto oprawna w futerale 1.—

Brylanty i Sygnety.

10. Zaufznica para i pierścień z soliterkiem dyamentowe w futerale sztuk 3.—11. Kwiat z dyamentów 1.—12. Dwa pierścienie złote, dwie głowy Antyków w oprawie mające sztuk 2.—13. Pierścień złoty, kamień zielony i sześć rubinów w sobie zawierający 1.—14. Pierścień patryotyczny złoty 1.—15. Obrączka złota 1.—

Srebro.

16. Monfrancya 1.—17. Gotownia z ośmiu pułzek złożona z nakrywkami sztuk 16.—18. Imbryk do kawy 1.—19. Lichtarzy para 1.—20. Łyżek 5.—21. Cukierniczka ze szczypcami sztuk 2.—22. Krzyżyk srebrny 1.—23. Sztuczek od rzędu z łańcuszkiem 3.—24. Sprzączek 2.—25. Złewków dużych srebrnych 2.—26. Tace na czterech nóżkach 1.—27. Tabakierka 1.—28. Pułharów większych 3.—29. Kuchów małych 2.—30. Numizmatów 3.—31. Rądelek 1. i pułników 4. sztuk 5.—Takowe srebro do mennicy oddane, po stopieniu zaważyło grzywien 90.160w 15. oszacowanych przez tęż mennicę zł. 5,070.—32. Rząd staroświecki srebrny pozłacany 1.—

Prócz powyższych ofiar, gorliwość obywatelska w przeciągu dziesięciu dni następujące jeszcze w kommissji cywilno wojskowej wdzstwa Wileńskiego złożyła ofiary i zapisała:

Pieniędźmi złotych polskich 32,511. gr. 9.—Ludzi z umundurowaniem i z koniami 36.—Ludzi bez koni tylko z mundurem 10.—Mundurów fanych 6.—Koni bez ludzi 37.—Armatek różnego kalibru sztuk 10.—Karabinów, karabinków, muszkietów, fuzji 255.—Pistoletów par 58.—Pałaszów 46.—Ołowiu kamieni 36. funtów 34.—Prochu baryłek 4½.—Kul karabinowych 234.—Cyfry funtów 5.—Sukna łokci 199¼.—Płótna łokci 100.—Zyta beczek 30.—Owfa beczek 110.—Wółowych skór angielskiej wyprawy 30.—Bydła rogatego sztuk 10.—Tręb do kawalerji z rekwizytami 2.—Tręb bez rekwizytów 3.—Kadet z akademii kitkę 1.—Chomąt moskiewski nowy 1.—Kofzul 17.—Płaszczów 4.—Obraz miedziany N. Panny Częstochowskiej 1.—Sagan miedziany 1.—Kociołków miedzianych 2.—Ładownic różnych 8.—Pendentów 5.—Kulbak różnych 9.—Skór łosich wyprawnych 2.—Jeden obywatel siano i podwoły dla przechodzącego wojska Polskiego bezpłatnie ofiarował.—Krawcy żydzi Wileńscy 200. mundurów dla ochotników darmo zrobić przyrzekli.—Namiot na osob 6. jeden.—Ochotników tylko osobami swemi zapisało się osob 325.—

Z tych ochotników, 110. umundurowanych z powyższej składki, i na koniach dobrych chodzą już z komendami JP. Michała Zabielly Jenerała Leytnanta w Litwie kommanderującego, resztę zaś ochotników do puł-

ków pieszych przyłączone zostały; równie pozostałe od ekwipażu ochotników ofiary do Grodna przewiezione, i komendzie są oddane.

Nie wymieniam tu ofiary JP. Nagurskiego podkomorzego Xięstwa Zmudzkiego, i innych obywateli, na ratuszu miasta Wilna zapisane, i w kahale Wileńskim złożone, które do 200,000. zł: pol: waleru mieć mogą.

Takowy raport własną podpisuję ręką. W Warszawie dnia 27. czerwca.

Ignacy z Konopnicy Grabowski jeneralny adwokat asessorji W. X. Lit: Sędzia graniczny wdzstwa Wileńskiego Delegowany.

Wypis z ksiąg Ziem: Sochaczewsk: Działo się w kancelaryi ziemiańskiej Sochaczewskiej dnia 17. czerwca roku bieżącego.

Do urzędu &c. Ur. Ignacy Chmielowski kommissarz P. Kazimierza Walickiego, ofiarę dla wsparcia narodu swego przez tegoż P. Walickiego przykładowie uczynioną przyniósł, i podał w takowej ośnowie:—„Ta tylko oyczyzna miła jest obywatelowi, w której doznając wolności prawdziwej, niepodlega samowładztwu i przemocy możniejszych, ani zna uciążliwej dependencji obcego mocarstwa. Takie to całemi siłami bronić winien jest obywatel z czulej miłości i interesu własnego.—Zagrożeni teraz wtargnięciem napastnego żołnierza do utracenia tych słodkich swobód, nieść każdy powinien życie, i co może w ofierze na obronę oyczyzny, w tym szczerym duchu; a z przekonania, że przeciw rękopom napastnym, iak najwięcej ręk do odparcia tej napaści wystawić potrzeba, dla pomnożenia ich, ile ja z siebie mogę, postanowiłem uwolnić z włości mojej Łazy ze wszystkimi wioskami do niej należącymi i uwalniam wszystkich moich poddanych tych, którzy się dobrowolnie do wojska zaciągają, a dla większego zachęcenia, każdemu takiemu zaciągniętemu, jego i z całym pokoleniem uwalniając, gdy już służbę czynić zacznie za zaświadczeniem kommanderującego tym regimentem, *ex nunc* zł: sto wypłacane mu będą. Po zakończonej zaś wojnie, gdyby znowu w tychże moich wioskach osieść sobie życzył przyniósł zaświadczenie od kommanderującego, że całą tę wojnę służył w wojsku, wtedy dać mu pół włoki gruntu dożywociem bez żadnego czynszu, powinności i nawet wszelkich podatków zastąpieniem.—Hollandrom w lasach moich osiadłym, tudzież wszelkim czynszownikom, którzy mają wolność zaciągnięcia się, jednak dla ich zachęcenia też same zł: sto i pół włoki gruntu wyżej wyrażonym sposobem także naznaczam.—Dla większej pewności zaręczam w księgach ziemiańskich, iż siebie i sukcesorów moich do dotrzymania tego obowiązku, a w niedotrzymaniu będzie do odpowiedzi forum sądów ziemiańskich Sochaczewskich.”

Prócz tego zachęcenia włości P. Kazimierz Walicki ofiarował listem do kommissji porządkowej Sochaczewskiej pisany, dostawić do Sochaczewa za rekwizycją teyż kommissji maki żytniej korcy 50. i tyleż co rok przez ciąg wojny. Małżonka zaś jego z Krasieńskich Walicka ofiarowała tabakierę i pierścień brylantami wyśadzane w nadgrode dla PP. towarzyszy, osobliwie z chorągwi męża swego, dytyngwujących się przeciw nieprzyjacielowi oyczyzny. *Lubieński, mpr.*

Wypis z listu z Poznania d. 25. czerwca 1792.

Od początku wiary Katolickiej w Polsce, Polska tyle fałszywych nie miała apostołów, jak nasz Poznań pod czas dzisiejszych tranzakcyow świętojańskich; na których wszelkimi sposobami starano się niszczyć cnotliwy zapal obywatelski, trwogę rozszerzać, i już niejako od zawojowanych i znikczemionych vota zamawiać i zbierać dla niefortunego Potockiego do korony. Takowy fałszywych duchow sentyment, a obojętnych chwiejący, zuchwałych do apostołowania i fałszow liczbę powiększający, na wniosek P. Sokolnickiego stolnika, ugruntował w nas determinacyą, ażebyśmy aby raz rozklasyfikować się mogli; i tak nikogo nieprzymuszając, nikomu względem nieśmiałości lub obojętności jego nieprzyganiając, umyśliliśmy ku obronie publicznej, i ku śledzeniu zgubców oyczyzny, wojska obce do kraju wprowadzających, i ku śledzeniu pomocników ich, oraz ku donoszeniu do przyzwoitej zwierzchności bądź o jednych, bądź o drugich, zaprzyśiadz się, i przysięgę wykonaliśmy. Wykonał najprzód wraz z całym zborem kommisji P. kasztelan Mofczeniński prezes, przed P. kasztelanem Międzyrzeckim Krzyżanowskim; wykonał znowu przed P. Mofczenińskim kasztelanem przytomny w liczbie czterech senat, to jest: PP. kasztelanowie Międzyrzecki, Przemycki, Nakielski, i Biechowski. Potym przytomni posłowie. Po posłach wykonały Magistratury wojewodskie, i powiatowe z różnych wojewodztw, ale z sobą złączone dawniej obradujących, jako to: kommisye graniczne i porządkowe, sąd ziemiański i graniczny, a po tych obywatelstwo przytomne, i zaraz przysięgi nasze wszyscy podpisami ztwardziliśmy. Po odbytej przysiędze przywilej na przewodnictwo do wojewodztwa Poznańskiego i ziemi Wschowskiej przez N. Pana wydany na P. Miaszkowskiego kawalera Maltańskiego przez ręce moje prezesowi Policyi, a przez tegoż P. Miaszkowskiemu oddany został, i przez niego przysięga przed kommisją wypełniona. Po przysiędze ofiary liczne nastąpiły. Potym wniosłem, jako żadnemu obywatelowi życzyć oyczyźnie nie mogą się zamierzać granice, tak oraz i mieyscu temu; a przeto obywatele w późniejszym czasie przychodzący do kommisji, ażeby przystęp do przysięgi mieli, oraz ażeby podpisów ich po wykonanej przysiędze na największą, bo życia ku bronieniu oyczyzny, ku śledzeniu zdrajców ofiarę, był oddzielny protokół, oraz ażeby poszło jak obwieszczenie do podległych obywateli kommisji, tak i komunikacja innych wojewodztw i powiatow dawniej wspólnie obradujących kommisjom nastąpiła. Po takowym żądaniu obywatelstwa, a przyzwoleniu i zapewnieniu skutku kommisji, kommisya porządkowa oświadczyła się wezwać magistrat &c.....

P R Z Y S I Ę G I.

„Ja N. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu jako przeciw tym odrodnym Polakom, którzy do wydania deklaracyi i wylewu krwi braterskiej sprawcami w sprowadzeniu wojska nieprzyjacielskiego zostali, a zardem życia i majątku następować będę; tudzież przeciwko tym wszystkim, którzyby do takowej zbrodni przystępowali albo namawiali, onych iako nieprzyjaciół oyczyzny ścigać będę, i takowych zwierzchności przyzwoitej donosić przyrzekam. Tak mi Panie Boże dopomóż.”

2. „My obywatele wdztwa Poznańskiego, Kaliskiego, Gnieźnieńskiego, zgromadzeni w mieyscu Przese: kom: cyw: wojsk: Poznań: i powiatu Międzyrzeckiego. Stofuiąc się do odpowiedzina deklaracyą Rosyjską, i nadto smutnemi już będąc dowodami przekonani, że przez naszych własnych rodaków wojska do kraju naszego wprowadzonemi zostały, nawzajem sobie zaręczając o: czyście przysięgamy, iż przeciw tymże wyrodnym Polakom, wylewu krwi braci swoich sprawcom, wszystkim złączonych sił naszych celem odparcia buntowniczych ich krokow użyjemy, i owszem z azardem życia i majątkow naszych nie tylko tychże buntowników, ale i tych, którzyby do podobnej na przeciw własnej oyczyźnie zbrodni, przystępowali, lub namawiali, iak oyczyzny naszej nieprzyjaciół ścigać będziemy, i o nichże zwierzchnościom przyzwoitym donosić będziemy, przyrzekamy.”

Z Nieświża niepomyślną odbieramy wiadomość: iż miasto to, po żwawej obronie, kapitulować musiało z generałem Ferzenem. Przyczyny, które przywiodły garnizon do tej ostateczności, były siły niewystarczające, działa szczupłe i popsute, nakoniec zdrada zbiega jednego, który z twierdzy do nieprzyjaciela przeszedłszy, odkrył mu słabość miasta i mieysca, gdzie były magazyny prochow; tam nieprzyjaciół zmierzał cały swoy ogień, i zapaliwszy je, byłby całe miasto zruynował, gdyby kapitulacya nie nastąpiła. — Moskale atoli kondycyi niedopełnili; nadto w wdztwach Litewskich naysroźsze okrucieństwa i krzywdy obywatelom wyrządzają; między innemi dobra P. Wawrzeckiego chorążego Lit: zrabowane i spalone; dobra Czerwonydwor P. Zabielsky kommissarza wojskowego spustoszone, niewiaśty służące bite i obrażone; tenże sam los spotkał P. Fergisa krayczego Kowieńskiego, którego dom zrabowany, i sam Pan i żona jego w niewolę wzięci. — To wszystko czyniło wojsko przyjaćielskie.

Z Bruxelli dnia 14. czerwca. O utarczce na dniu 11. pod Mons, dwor następujące odebrał wiadomości. „Przednia straż P. la Fayette stała pod Maubege złożona z 8,000. ludzi pod kommandą P. de Gouvion. Królewic Albrycht dziesiątego w wieczor oddzielił generała Clairfait, który z dwoma kolumnami, jedenastego o 3. z rana uderzył na nieprzyjaciela przy wsi Villers sur Nicole. Francuzi bronili się mężnie, musieli atoli natarczywości naszych ustąpić, i opuścić oboz pod Givelle, który nasi opanowali. Z naszej strony poległo 34. a 42. ranionych. Nieprzyjaciół 300. miał zabitych i wiele rannych. Poymaliśmy 29. jeńców, między którymi dwóch officerów. W liczbie zabitych znajduje się P. Gouvion, który poległ we wsi Glisville, gdy pierzchając swe wojsko chciał zatrzymać. Wojsko nasze bardzo się mężnie potykało, mianowicie strzelcy i jazda, nieprzyjaciół stał w bardzo dobrej pozycji. Królewic Albrycht i młody arcyksiążę Karol bitwie tej przytomni byli, i z wojskiem wszystkie niebezpieczeństwa dzielili.

Z Lisle d. 13. czerwca. Wczoraj marszałek Lukner z wielką częścią wojska swego wyszedł do obozu pod Cisoing, gdzie i inne korpusy już ciągną. Do Dunkierki 400. Szwajcarow przyszło na załogę. — Pod Ostendę pokazała się francuzka fregata wojenna i brygantyna, ale nie zawinęły do portu. — Wielu officerów i żołnierzy z Dunkierki do Koblenz pojechało.

Z Hagi d. 16. czerwca. Donoszą z *Paryża*, iż tam wyszedł rozkaz, aby przy każdym kościele nie było więcej, jak dwa dzwony. Wielki dzwon w kościele Najświętszej Panny, zwany *Bourdon*, ma tylko dawać się słyszeć przy uroczystościach publicznych i pod czas buntu. — Kapituła *Leodyjska* obrała biskupem hrabię *Mean* synowca zeszłego biskupa, który bynajmniej francuzkiej rewolucyi nie jest przyjacielem.

Z Włoch d. 2. czerwca. Wojsko króla *Sardyńskiego* do 33,000. piechoty i 3,000. jazdy wynoszące, tak jest podzielone, iż *Sabaudya* i *Piemont* od wszelkiej napaści załapania. — Ociec *S.* wyznaczył 200,000. sztuków na ubezpieczenie brzegów morskich, i opatrzenie wież oddalonych od siebie o milę, i osadzonych armatami z 24. funtów i żołnierzami. Mimo wszelkiego starania rządu znayduie się jeszcze w *Rzymie* 9,000. francuzów. — *Admirał Wenecki Condulmero* odebrał rozkaz od senatu z całą flotą na morzu frzodziemnym krążyć.

Z Frankfortu d. 12. czerwca. Wnoszą tu, iż konferencye względem obrania cesarza na końcu tego tygodnia rozpoczną się. — Mowią, iż książę *Esterhazy* przywiezie z sobą polną *Tureckiego*, i kosztem swoim podeymować go będzie. — Król *Pruski* przybyć ma do *Anspach* d. 14. lipca, tam przez pięć dni zatrzymać się i udać się potem do *Koblenc* do wojsk swoich; w *Würtzburgu* zaś widzieć się będzie z królem *Franciszkiem*. — W *Szwecyi* wyszedł rozkaz, aby okręty pod flagą *Francuzką* równie w portach królestwa były przyjmowane, jak inne.

Z Londynu dnia 12. czerwca. W parlamencie nie ważnego nie zaśzło. Projekt względem pażkwilów przeszedł w wyższej izbie, w przyszły zaś czwartek parlament przez króla załimitowany będzie.

Trwają dotąd mniemania, iż wielki kanclerz lord *Thurlow* odstąpić będzie musiał od urzędu swego. *P. Pitt* chce wykonać zamił dawno już przedsięwzięty od siebie, aby urząd oratora wyższej izby od urzędu wielkiego kanclerza oddzielić. Tym czasem *W.* kanclerz odebrał patent, mocą którego udzielone mu szlachectwo, (gdy nie jest żonaty, i nie ma tylko dzieci z lewego łóża) po śmierci jego przeysć ma do starszego syna brata jego, który był biskupem.

W *Edimbourg* w *Szkocyi* w dzień urodzin królewskich, wszczął się wielki rozruch. Pospolstwo ubrawszy bałwan wyrażający *P. Dundas*, publicznie spalić go chciało. Magistrat chciał się temu sprzeciwić, i wysłano konne patrole dla rozpędzenia zgiełku tego. Jazda niebacznie biegnąc po ulicach, roztratowała wiele osób i dzieci. Pospolstwo zebrało się, wpadło na dom pewny Pana *Dundas*, powybijało okna, i poniszczyło sprzęty. Magistrat kazał przeczytać prawo o buntach, Szeńfowie powtórzyć je kazali, ale próżno; pospolstwo zapalczywszym jeszcze okazało się: kazano zatym dać ognia, wielu padło na miejscu, wielu ranionych zostało. Nazajutrz lud znowu się zgromadził chcąc koniecznie spalić bałwan *P. Dundas*, tą razą magistrat nie przeszkadzał temu, bałwan zatym w pośrodku krzyku i radości spalony został, i wszystko uspokoiło się.

Przy rozruchu, który się stał w Londynie na ulicy *Mountstreet*, lord *Lousdale*, i oficer od gwardyi królewskiej *P. Cuthbert* przemowili się z sobą, i wyzwali się na pojedynek. Lord *Lousdale* strzelił, kula przeszła mimo pierś *P. Cuthbert*, i przeszła mu kamizelkę, po czym sekundanci rzecz całą zaapokoiłi.

Z Wiednia d. 16. czerwca. Odbieramy wiadomość, iż Moskwa przystała do związku mocarstw przeciw francyi, i tym celem 15,000. wojska z korpusów będących w *Polszcze*, wysłać ma na wspólnego nieprzyjaciela. Koronacya w *Budzie* zakończyła się. Jeden z najważniejszych przywilejów Węgierskich był ten, aby każdy król w przeciagu sześciu miesięcy na gruncie Węgierskim koronował się. Dziś król *Franciszek* z własnej chęci w dyploma swoim ten przydatek umieścił: *Gdyby król w przeznaczonym czasie sześciu miesięcy nie koronował się, wszystkie prawa i rozkazy jego, dotyczące się królestwa Węgierskiego, uważane będą za nie ważne, i nie znaczące.* Radość, którą przyrzeczenie to sprawiło, trudna jest do opisanja. Odgłosy vivat król w całej siali słyszeć się dały, i na znak wdzięczności seym uchwalił 8. milionów posiłków, tak w czasie wojny, jako i pokoju, tak dalece, iż Węgry domowi austriackiemu płacić będą rocznie 15. milionów złotych niemieckich, czyli 60,000. milionów zł: pol: prócz tego uchwalono wiele zboża, 5000. rekrutów, i 1000. koni. — Król wielkiego xcia *Toskańskiego* brata swego mianował feldmarszałkiem. Marszałka zaś dworu jego margrabię *Manfredini* jenerałem majorem. — Ekwipaże królewskie już ruszyły do Frankfortu. Książę *Esterhazy* 45. ładownych bryk wysłał do miasta tego. Pracują około ubioru królewskiego; kapelusze i szpada dyamentami okryte cenione są kilkanaście millionów. Ubior Hiszpański cały z złotej lamy łokieć po 200. zł: płaszcz aksamitny karmazynowy szamerowany koronkami brabantkiemi robi się w *Bruxelli*. Portret, który przysłał cesarz w *Frankforcie* zostawi, kosztuje 1,000. czerw: złotych.

Z Paryża dnia 11. czerwca.

Zgromadzenie Narodowe Prawodawcze.

Na sejsjach dnia 7. i 8. Zatrudniano się najwięcej sposobami wystawienia 20,000. ludzi, którzy do obozu federacyinego na dzień 14. lipca przybyć mają. Dekret w tej mierze zapadły składa się z 13. artykułów. — Uchwalono także, iż wojsko liniowe to tylko, które się w *Paryżu* znayduie, na granice wysłane będzie; i że istotną jest potrzebą położyć tamę wszystkim rozruchom przez nieprzyjaciół naszych w kraju utrzymywanym. — Syn sławnego doktora *Priestley* stanawszy u kraty, prosił o przyjęcie siebie za obywatela francuzkiego. Żądanie jego do deputacyi prawodawczej desłano.

Z Paryża dnia 14. czerwca. Król *P. Servan* ministra wojennego, *P. Claviere* ministra podatków i *P. Roland* ministra wewnętrznych interesów złożył z urzędów. Mianował zaś ministrem wojennym *P. Dumourier* przeszłego ministra interesów zagranicznych, na jego miejsce *P. Nulthac* posła przy dworze *Bipontyńskim*, a *P. Mourgues* ministrem wewnętrznych interesów. Ministra podatków dotąd jeszcze nie ma. W liście, w którym król donosi *Z. N.* o tej odmianie, tak się tłumaczy.

„Chcę konstytucyi, ale razem z nią chcę oraz „porządku, i ścisłego prawom posłuszeństwa, we wszystkich częściach rządu. Nigdy się od takowych „widel nie oddalę, i wszelkie, jakie tylko w mocy „mój będę miał sposoby, obrocę na to, aby tymże „wom winne zjednać uszanowanie.” Projekt obozu „dany przez *P. Servan*, jest jak mowią najgłówniejszą „czyną do odmiany ministrów.

Od dnia dzisiejszego zaczyna się prenumerata na *Gazetę Narodową*, putoć zgie roku drugiego.

N^{RO} LII. S U P L E M E N T

D O

GAZETY NARODOWEY I OBCEY.

Z WARSZAWY DNIA 30. CZERWCA ROKU 1792.

Dalszy ciąg etatu woyska rzpltey obojga narodow, dnia 22. Maia 1792. w stanach seymniacych uchwalonego.

Nro 1mo.

Summa glow woyska obojga narodow.

Podlug etatu 98,515.

W czasie musztry szezio-niedzielney przytomnych 91,616.

Calo-rocznie platnych i do ciaglej powinności obowiazanych pod bronia 67,868.

Kantonistow w czasie pokoju 23,748.

W komput woyska w czasie pokoju niewchodzących 6,899.

Summa ogólna kosztu.

Zoldu w gotowiznie zł. 42,427,867. gr. 18. denarów 13.

Racye furazowe.

Liczyby racyi zł. 25,057.

Na pieniadze ewaluowanych po zł. sto ośmdziesiąt rocznie zł. 4,510,260.

Summa jeneralna zł. 46,938,127. gr. 18. den. 13.

Koszt woyska w czasie pokoju zł. 39,141,816.— gr. 18. denar. 3.

Nro 2do.

SZTAB JENERALNY Woysk Obojga Narodow.

10. Jeneralow lieutenantow, z których jeden do artylleryi po zł. 27,000. Ogółem zł. 270,000.

1. Jeneral ampioiowany przy boku Nayiasnieyszego Pana zł. 24,000. Jeneral ampioiowany przy boku Naiasnieyszego Pana, z jeneralow maiorow aktualnych w woysku służących wybierany, z kolei swego starszeństwa na jenerala lieutenanta bez tracenia swego miejsca przy boku Nayiasn: Pana awansowany, liczby jeneralow maiorow, lub lieutenantow w dywizjach niezmniejsza.

1. Jeneral maior przy artylleryi zł. 13,000.

22. Jeneralow maiorow w woysku po zł. 18,000. ogółem zł. 396,000.

4. Flügel adiutantow przy boku J. K. Mci podlug prawa niniejszego seymu - - - Których Nayiasnieyszy Pan wybierać będzie ze wszystkich oficerow sztabowych, to iest: maiorow, podpułkownikow i szefow woyska, prócz artylleryi. Ci zaś adiutanci zostaiąc przy boku Nayiasn: Pana z kolei swego starszeństwa w korpusach respective swoich, z których

wziętemi zostali, awansować mają, aż do rangi jenerala maiora, której dostapiwszy do woyska i pełnienia obowiazkow stopnia swego zwrócić się powinni. Zwrot tych sztabs-oficerow wybranych na Flügel-adiutantow do korpusow, wybor'innych, lub zmniejszenie ich liczby zupełnie od Nayiasn: Pana zawisło.

Oficyaliści kommissyi woyskowej podlug zapadłego prawa niniejszego seymu.

Dla 14. adiutantow przy jeneral-lieutenantach cula po zł. 1,500. ogółem zł. 21,000.

Jenerałowie wybierać mają na adiutantow z korpusow w dywizjach swoich będących, iako to: jeneral-lieutenant, iednego kapitana, jeneral-maior iednego subalterna, którym awans z kolei starszeństwa w korpusach, z których wziętemi byli, zachowuje się.

Dla 24. adiutantow przy jeneral-maiorach cula po zł. 1,000. Ogółem zł. 24,000.

4. Ober audytorow po zł. 3,000. Ogółem zł. 12,000.

1. Plac-maior w Kamieńcu zł. 4,000.

1. Jeneral sztabs-medyk zł. 8,000.

1. Jeneral sztabs-chirurgus zł. 8,000.

Summa glow 41.— Summa zoldu zł. 785,000.

Nro 3tio.

Komput i placa iednego pułku kawaleryi narodowej złożonego z 8. chorągwi, każda po glow 104. czterech szwadronow, zch dywizyi, ogółem 849. glow.

SZTAB WYZZSZY.

1. Szeff - - - zł. 15,400.

1. Pułkownik - - - zł. 9,840.

1. Pod-pułkownik - - - zł. 7,840.

1. Maior - - - zł. 6,840.

Ogół glow 4. Summa zoldu zł. 39,920.

SZTAB SRZEDNI Y NIZSZY.

1. Kwatermistrz - - - zł. 2,000.

1. Audytor - - - zł. 2,000.

1. Adiantant - - - zł. 1,864.— Racyi 2.

1. Kapelan - - - zł. 600.

1. Sztabs-chirurgus - - - zł. 2,400.

1. Chirurgus dywizyonalny zł. 1,200.— Racya 1.

2. Sztandarowych po zł. 720. Racya 1. Ogółem złotych - - - zł. 1,440.— Racyi 2.

1. Sztabs furyer - - - zł. 480.— Racya 1.

2. Furyerow dywizyonalnych po zł. 432. Racya 1.

Ogółem - - - zł. 864.— Racyi 2.

1. Sztabs-trębacz - - - zł. 480.— Racya 1.

1. Wagen-mayster - - - - - zł. 360.— Racya 1.
1. Puszkarz ze wszystkim zł. 648.
1. Konował ze wszystkim zł. 648.— Racya 1.
4. Siodlarzow po zł. 500. Ogółem zł. 2,000.
1. Profos - - - - - zł. 360.— Racya 1.
1. Pod-profos - - - - - zł. 168.
2. Wozy sztabowe po zł. 480. Racyi 4. Ogółem zł. 960. Racyi 8.
- Ogół głów 21.— Summa żołdu zł. 18,472. Racyi 20.

(Reszta potym.)

Memoryał podany do komisji porządkowej cywilno-wojskowej województwa i powiatów Poznańsk: i Międzyrzeckiego.

JWPP. Znając obowiązki z prawa na nas włożone na odparcie sił nieprzyjacielskich, naszych współbraci i obywateli majątki i życie niszczących; przeto oświadczamy chęć naszą JPP. komisarzom cywilno-wojskowym województwa i powiatu Poznańskiego, gotowość bronięcia swobod i wolności narodu naszego iako też konstytucji 3go maja; a mając nadzieję, iż każdy kto nosi na sobie imię Polaka, nie stanie się odródnym iey synem od złączenia się z równie myślącemi.

Ze zaś chęć nasza jest szczerą i prawdziwą, tym końcem, każdy z niżej podpisanych ofiaruje się z jednym, lub tyle ludzi na jaką liczbę pisać się będzie, w zupełnym umundurowaniu, i o swoim żołdzie tychże utrzymywać przez cały ciąg wojny; że zaś w tej mierze rozrządzenie nasze jest ponne, przeto mamy honor udać się do prześwietnej komisji cywilno-wojskowej województwa Poznańskiego, iako do władzy tej, która zamiar nasz dobrowolny do skutku przyprowadzić potrafi z tym ostrzeżeniem, aby punkta następujące w całości potwierdzone zostały; a do tego, iżby nikomu innemu, tylko JO. księciu Poniatowskiemu, lub JW. Kościuszce pod komendę nierozłącznie oddani byliśmy: gdy by zaś punkt iaki miał być odmieniony, na ten czas cała ta ofiara za nieważną przez nas wszystkich uznana będzie.

Ażeby pieniądze złożone z dobrowolnych ofiar w komisji cywilno-wojsk: Poznań: mogły być użyte na ekwipowanie tych, którzy mają chęć bronięcia oyczyzny, a przez niedostatek majątku nie są w stanie wykupowania się.

Zeby pozostała reszta tej ofiary mogła być użyta na żołd dla tych, którzy są bez sposobu utrzymania się, tudzież opatrzenie furazów, i sprzętów lazaretowych, woza prowiantowego, i innych do tego nieodbytych potrzeb.

Aby była wyznaczona konsystencja dla zbierania ochoczo zaciągających się i onych wytreffowania do czasu wymaszerowania.

Jako częstokroć odmienna bywa myśl w ludziach, coby zniszczyć mogło nasze zamiary (osobliwie ci, którzy zapisawszy się dobrowolnie a potym odmiennie swoje chęci) żądamy w tym rygoru, na tych od prześwietnej komisji cywil: wojsk:

Lubo każdy syn oyczyzny jest winien przykładać się do iey szczęścia i powiększać oneż, a przecież znamy niżej podpisani wielu takowych Ichmościów, którzy nosząc na sobie cechę szlachcica, a niemający posessyi, ani żadnych funkcji krajowych i cywilnych, aby na tych prześ: komisji cywilno-wojsk: wydała swój wyrok onychże zaboru.

Okazując myśli nasze, że są szczerze i prawdziwe bronięcia oyczyzny i praw iey, odmieniając się z cywilnego na wojskowego, przeto deklarujemy się podlegać subordynacji podług prze-

pisanych artykułów wojskowych stwierdzając przysięgą każdego w szczególności przed komisją, lub komu ta nakaże.

Przeto myśl nasza jest czyta i prawdziwa, przecież może sprawi w obywatelstwie iakową obawę. W takowych okolicznościach, by uprzedzić wszystkie mniemania, gdyby ta siła łącząca się z nas wespół-obywateli i ziomek, mogła być użytą na zniszczenie prawa i konstytucji teraźniejszej; w takowym razie znalazlibyśmy się winniemi, i ściągania na nas odpowiedzi tak na majątkach naszych, iako i na osobach.

Gdy zaś siła nasza składa się z osób takowych, którzy mają dziedziczne posessye, żądamy przeto, na naszą odeszwę, iak najszybszej rezolucji, aby każdy mający swój majątek umiał się nim dysponować podług teraźniejszego czasu.— Działo się w Poznaniu dnia 24. miesiąca Czerwca roku 1792.

Lubo my niżej podpisani podaliśmy punkt, że tylko pod komendę JO. księcia Poniatowskiego, lub JW. Kościuszki poddawaliśmy się, a to dla tego, że nie mieliśmy wiadomości przed oddaniem patentu na regimentarstwo JW. Miskowskiemu, gdyż my na szą notę pierwey do komisji cywilno-wojskowej podali; przeto jeśli wyrok prześ: komis: wojskowej do tego się przychyli, i proźbie naszej łaskawie zadość uczyni, tym końcem łącząc się z JW. Miskowskim ofiarujemy.

Maciej Miskowski o swoim ekwipażu na żołdzie skarbowym i furazu, lub za siebie umundurowanego żołnierza podług mey woli.

Wojciech Woliński, ia na swoim żołdzie i jednego szeregowego też na moim żołdzie poki wojna będzie ofiaruję.

Chryzo: Rogoziński, na swoim żołdzie i jednego szeregowego, też na moim żołdzie, poki wojna trwać będzie ofiaruję.

Józef Koludzi, na skarbowym żołdzie na koniu swoim.

Franciszek Zdzenicki, na żołd skarbowy i furazu.

Fabian Rogoziński, na swoim koniu i jednego szeregowego, ia i ten na swoim żołdzie, poki wojna trwać będzie ofiaruję.

Józef Kęszczycki, na swoim koniu i drugiego człeka na swoim koniu, i żołdzie swoim z tym człkiem, zaś trzech ludzi na żołd i umundurowanie rzpltey przystawić zapisuję na tę wojnę.

Antoni Morawski, z trzema synami swemi.

Jan Piechowski, o swoim ekwipażu na żołdzie i furazu skarbowym.

Memoryał ten komisji porządkowej cywilno-wojskowej województwa i powiatów Poznań, i Międzyrzec: przesłała do komisji wojskowej O. N.

DONIESIENIA z WARSZAWY.

DNIA 30. CZERWCA 1792. ROKU.

Jan May otworzył w Krakowie swoją drukarnię, i założył nową księgarnię, na Floryańskiej ulicy, w kamienicy P. Czerwikowskiego, zaleca się PP. publiczności z różnemi książkami po bardzo miernej cenie, między wielą innemi Francuzkiemi książkami, których katalog niezadługo wydzie, znajdując się i te: Les crimes des Rois de France, av. fig. gr. 8vo zł: 8. Les crimes des Reines de France av. fig. gr. 8vo zł: 12. Les ruines, ou meditations sur les revolutions des empires, pr. Monsieur Volney 8vo zł: 7. Le Pantheon litteraire, sous l'invocation des neuf muses, 2. tomes 8vo zł: 10. Charte constitutionnelle de François, acceptée par le Roi zł: 2. Recueil des decrets de l'Assemblée nationale fonctionés pr le roi, avec un table pr. ordres des matieres 19. tomes 8vo zł: 72. Droits de l'homme en reponse à Mr. Burke, gr. 8vo zł: 4.

Nro 600. na Tłomackim są karety do sprzedania, życzący sobie nabyć, niech się uda do P. Jana Poltza konfyliarza J. K. Mei pod orłem białym na Tłomackim mieszkającego.

U JP. Nahke, w tutęłzym Salskim porcelanowym magazynie, oprócz świeżej prawdziwej Seydżyckiej gorzkiej wody, nadeszła także świeża woda mineralna ALT-WASSER zwana, które się przedaie butelka po zł: 6.

Na nowym miejscu w kamienicy pod Nrem 360. znajdując się poiazy różne iako to: karyolki, koce, karety, nowe i używane, ktoby sobie życzył nabyć ktoregokolwiek z tychże poiazyw, ma się udać do P. Karola Mitte w teyże kamienicy na dole mieszkającego.